

Prije dvadeset godina

Prisjećanje na početak

Prije dvadeset godina, slučajem sretne okolnosti, našla su mi se dva speleološka časopisa u ruci. Prvi je bio časopis speleološkog društva Italije u Comu »Rassegna Speleologica Italiana«, a drugi »Die Höhle«. časopis Saveza speleologa Austrije. Budući da u nas tada nije još bilo stručnog časopisa koji bi tretirao i razvijao domaću speleološku aktivnost, počeo sam razmišljati o svrsishodnosti i mogućnosti pokretanja neke stručne periodike, bilo u obliku biltena ili možda čak i stručnog časopisa, u kojem bi Speleološka sekcija Planinarskog društva »Željezničar« mogla redovito objavljivati svoja zapažanja i rezultate speleoloških istraživanja. Iako u domeni izdavačke djelatnosti nisam imao nikakva iskustva, znao sam ipak da je pokretanje takve periodike skopčano s mnogim problemima: od redakcijskih, izdavačko-tehničkih, do problema financiranja takvog, u pravom smislu riječi, pothvata.

U to doba imali smo u našoj Speleološkoj sekciji vrlo aktivnog i vrijednog člana, tada studenta arheologije, Marinka Gjivoja, koji je već imao dugogodišnje iskustvo tehničkog urednika esperantskog časopisa »La Suda Stelo«. Njegovo veliko i bogato iskustvo u novinarskoj i izdavačkoj djelatnosti, te njegova dobra volja da u teškoćama uvijek pomogne, dalo mi je nadu i učvrstilo vjeru, da moja zamisao i nije toliko daleko od ostvarenja. S njegovom podrškom i dotjeranom koncepcijom obratio sam se još jednom, vrlo aktivnom članu naše Speleološke sekcije, a tada već iskusnom speleologu, studentu geologije Mirku Malezu, da čujem njegovo mišljenje o potrebi i koristi takve periodike. S velikim razumijevanjem i bez rezerve podržao je moju ideju o časopisu i odmah se aktivno uključio u njenu realizaciju. Tom prilikom razgovarali smo i o nazivu časopisa i njegovu imenu te mi je predložio, da našem »prvijenču« damo ime »Speleolog« — časopis za speleologiju.

Sada je došla na red najveća briga, kako financirati časopis. Predestinirani tehnički urednik Marinko Gjivoje predložio je da se časopis prvenstveno financira putem ekonomsko-propagandnih oglasa privrednih poduzeća, zatim putem pretplate, prikupljanjem pomoći i dobrovoljnim prilozima. Taj najteži posao prihvatio je naš drug i prijatelj Aleksandar Mujić. Njegovim svesrdnim zalaganjem i naporom uspjeli smo prikupiti

financijska sredstva za prvi broj »Speleologa«.

Na prvom sastanku članstva Speleološke sekcije iznio sam cjelokupnu koncepciju i objasnio potrebu i korist stručnog časopisa, što je članstvo s aklamacijom prihvatilo. Na tom sastanku povjerena mi je bila dužnost glavnog i odgovornog urednika, tehničko uredništvo preuzeo je Marinko Gjivoje, a u redakcijski odbor ušli su: Mirko Malez, Aleksandar Mujić, Beatrica Đulić i Irina Marjanac.

Neposredno nakon toga Mirko Malez je prikupljao prve suradnike — autore i tako se u prvom broju kao autori javljaju:

Krešimir Sakač, student geologije iz Zagreba,

Mirko Malez, također student geologije iz Zagreba,

Stjepan Vuković, stručni suradnik JAZU iz Varaždina i

Beatrica Đulić, student biologije iz Zagreba.

Tokom mjeseca listopada prikupljen je bio kompletan materijal i predan tiskari »Ognjen Prica« u Zagrebu, ali je časopis iz tiska izašao tek u mjesecu siječnju 1954. godine, neposredno pred Prvi kongres speleologa Jugoslavije, koji je održan u Postojni od 21. do 24. siječnja 1954. godine. Iznenadna pojava časopisa izazvala je na Kongresu veliku pažnju svih prisutnih i tom su prilikom bile izrečene mnoge pohvale i priznanja za ovaj nadasve veliki pothvat.

Zahvaljujući naporima i zalaganjima cjelokupnog članstva Speleološkog odsjeka Planinarskog društva »Željezničar« i sadašnje redakcije, te velikom razumijevanju i financijskoj pomoći Planinarskog društva »Željezničar« i društveno-političkih foruma Željezničko-transportnog poduzeća Zagreb, »Speleolog« prebrođuje krize i nastavlja s povremenim izlaženjem.

Koristeći ovaj jubilej želim da se, kao prvi urednik, zahvalim svim tadašnjim suradnicima i da onima koji nastavljaju započeto djelo poželim mnogo uspjeha i još mnogo brojeva našeg časopisa.

SLAVKO MARJANAC